

En Nord-Syd-konflikt

Den 7–18 december hålls klimattoppmötet i Köpenhamn då världens länder ska försöka komma överens om framtida utsläppsminskningar.

Men ännu råder ett brett gap mellan rika och fattiga länders uppfattningar. Rakt igenom klimatförhandlingarna går en Nord-Syd-konflikt.

ANALYS

FN:s klimatförhandlingar
av Rikard Warlenius

I måndags höll Afrikanska Unionen, AU, möte i Tripoli, Libyen och enades om en gemensam position inför klimatförhandlingarna i Köpenhamn. Den kräver bland annat att de industrialiserade länderna i framtiden ska betala 67 miljarder dollar varje år till de afrikanska länderna för att kompensera för klimatförändringens drastiska effekter. Summan kan jämföras med det samlade globala biståndet som nu är omkring 100 miljarder dollar. Som AU-kommissionens ordförande Jean Ping konstaterade är Afrika den kontinent ”som drabbas värst av ett problem som den inte har skapat”.

FINANSIERINGEN AV klimatåtgärder är en av de viktigaste frågorna i de FN-förhandlingar som nu är inne i sin avgörande fas, och en fråga där motsättningarna mellan rika och fattiga länder är som tydligast. Tidigare har EU setts som den ledande och pådrivande aktören i FN:s klimatförhandlingar. Men när nu tre månader återstår innan Köpenhamnstoppmötet inleds har EU inte lagt fram något eget förslag i finansieringsfrågan. Även om USA under Barack Obama – till skillnad från under Bush-åren – ses som en konstruktiv part i förhandlingarna är deras förslag ännu måttligt radikala.

Om den huvudsakliga skiljelinjen tidigare ofta gick mellan USA och EU, går den nu mellan rika,

Skiljelinjen i klimatförhandlingarna går inte längre mellan USA och EU, utan nu mellan rika och fattiga länder. Bild från en demonstration på Bali 2007 under det dåvarande klimatmötet.

industrialiserade länder och fattiga så kallade utvecklingsländer.

DET GÄLLER finansieringsfrågan och även den allra viktigaste förhandlingsfrågan: åtaganden om utsläppsminskningar. Hur mycket utsläppen ska minska handlar förstas om att begränsa uppvärmningen, vilket fattiga och sårbara länder är särskilt angelägna om. Men det handlar också om möjligheten till fortsatt ekonomisk och social utveckling.

Enligt FN:s klimatkonvention ska utsläppsminskningar fördelas

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

FOTO: DITA ALANGKARA/SCANPIX

Fakta Förhandlingarna

- **Klimatförhandlingarna** sker inom ramen för FN:s klimatkonvention, som antogs i Rio 1992.
- **1997 förseddes** konventionen med ett tillägg, Kyotoprotokollet, enligt vilket 38 industrialiserade länder ska begränsa sina utsläpp av växthusgaser med 5,2 procent från 1990 till genomsnittet för åren 2008–2012.
- **I Bali 2007** beslutades om att förhandla fram en överenskommelse om en andra åtagandeperiod för Kyotoprotokollet, med start 2013, som ska skrivas under i Köpenhamn 2009.
- **Förhandlingarna** sker utifrån Bali Action Plan och omfattar fem punkter: En gemensam vision, utsläppsminskningar, finansiering, anpassningsåtgärder och teknologiöverföring.

och utsläppsminskning i EU på 20 till 30 procent till år 2020 (jämfört med 1990). Även USA avser att minska utsläppen men inte med mer än att de år 2020 är tillbaka på 1990 års nivå.

Under G8-mötet i Italien i juli ställde sig för första gången USA och Kina sig bakom 2-gradersmålet, vilket ser ut att bilda grunden för ett globalt konsensus. Detta alltså trots att det av forskare ses som ett riskabelt mål.

SAMTIDIGT HAR G8 och EU fått kritik av bland andra professor Johan Rockström och generalsekreteraren för EU:s miljöbyrå Jacqueline McGlade för att de utsläppsminskningar som förespråkas – en stabilisering till år 2020 och en halvering av de globala utsläppen till år 2050 – inte klarar ens 2-gradersmålet.

Industriländernas bud om utsläppsminskningar inför Köpenhamn summerar till en minskning på mellan 15 och 21 procent under 1990 års nivå till 2020. Det är en bit från FN:s klimatpanels rekommendation om 25 till 40 procent. Och framför allt förväntas det inte kompensera för de väntade utsläppsökningarna i fattiga länder.

Konflikten lär därför fortgå.

rikard.warlenius@arbetaren.se